

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет **економіки та менеджменту**

Кафедра **економіки та підприємництва ім. Брюховецького І.М.**

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Поведінкова економіка
(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми **Економіка**
за спеціальністю **051 «Економіка»**
на **1 (бакалаврському) рівні** вищої освіти

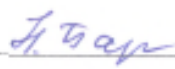
Суми – 2023

Розробник: () Пилипенко Н.М. доцент, к.е.н., доцент кафедри

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва	протокол №16 від 23 травня 2023 року	
	Завідувач кафедри	Терещенко С.І (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Декан факультету економіки і менеджменту (М.О. Лишенко)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації (Тарас Іванович)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 07.07 2023 р.

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Поведінкова економіка			
2.	Факультет/кафедра	Економіки та менеджменту/економіки та підприємництва			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність, складовою яких є ОК	051 Економіка			
5.	Рівень НРК	6			
6.	Семестр та тривалість вивчення	6, 1-15 тиждень			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	104
		30	16	–	
9.	Мова навчання	українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Пилипенко Надія Миколаївна, доцент кафедри економіки та підприємництва (ауд.№403а корпус економфака)			
10.1	Контактна інформація	050-595-37-40, nadijapilipenko70@gmail.com			
11.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Люди при прийнятті фінансових рішень керуються не економічною логікою, а настроями в даний момент часу. Це справедливо як для домогосподарств, так і для великих інвесторів. Вивчаючи наслідки обмеженої раціональності, соціальних переваг і відсутності самоконтролю, можна показати, як ці людські риси надають систематичний вплив на прийняті людиною індивідуальні рішення і на ситуацію на ринку. Курс пояснює, як люди пропонують для себе прийняття фінансових рішень, створених у своїй свідомості окремих рахунків, приділяючи особливу увагу вузькому впливу кожного окремого рішення, а не їх загального ефекту.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни «Поведінкова економіка» завершується підсумковим контролем у формі іспиту.</p>			
12.	Мета освітнього компонента	Набуття теоретичних і прикладних знань з поведінкової економіки, її методів та інструментарію; розуміння соціальних, когнітивних та емоційних закономірностей поведінки та їх впливу на економічні процеси; формування на цій основі професійних компетентностей щодо застосування поведінкових моделей у розвитку економічних відносин, управлінні економічними агентами			
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на вивченні мікроекономіки			
14.	Політика академічної доброчесності	Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагиат – завдання не зараховується.			
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5133			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення поведінкової економіки студент очікувано буде здатен...	Як оцінюється ДРН
ДРН1: розуміти сутність та концепції поведінкової економіки, завдання та методи поведінкової економіки; розуміти відмінності традиційних та поведінкових економічних моделей	Тести множинного вибору
ДРН2: розуміти особливості міжчасового вибору та основні положення теорії перспектив; соціальні, когнітивні та емоційні фактори, що впливають на зміну ієрархії уподобань	Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН3: розуміти соціально-психологічні та фізіологічні механізми прийняття рішень; евристики, фрейми та аномалії в економічній поведінці; практичні аспекти застосування соціальних, когнітивних та емоційних чинників в різних сферах економічної діяльності	Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН4: здійснювати оцінку раціональності поведінки економічних суб'єктів та впливу поведінкових чинників на діяльність економічних суб'єктів	Тести множинного вибору, індивідуальне науково-дослідне завдання
ДРН5: застосовувати поведінкові моделі при здійсненні економічного прогнозування	Тести множинного вибору, індивідуальне науково-дослідне завдання

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Розподіл в межах загального бюджету часу, денна			Рекомендована література О – основна, Д - додаткова
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з		
Тема 1. Поведінкова економіка в сучасній економічній науці 1. Передумови виникнення поведінкової економіки 2. Історія розвитку поведінкової економіки 3. Основні положення поведінкової економіки 4. Концепції поведінкової економіки	2	2	11	О (1,2) Д (5-7)
Тема 2. Психофізіологічні особливості прийняття рішень в економіці. Управління емоціями. Нейроекономіка. Щастя 1. Загальні принципи нейробіологічної теорії прийняття рішень. 2. Емоції і прийняття рішень економічними суб'єктами. 3. Нейроекономіка моралі у прийнятті рішень. 4. Рівень щастя як критерій оцінки ефективності рішень, що приймаються.	4	2	9	О (1,2) Д (5-7)
Тема 3. Когнітивні процеси в прийнятті економічних рішень. Когнітивні обмеження	4	2	9	О (1,2) Д (4-7)

1. Поняття когнітивних евристик в когнітивній психології. 2. Використання евристичної моделі в економічній науці. 3. Теорія неусвідомленого мислення, ефект атрибуції та модель трьох систем, як пояснювальні гіпотези існування евристик. 4. Когнітивні спотворення та когнітивні пастки				
Тема 4. Внутрішня мотивація та механізми підтримки діяльності 1. Сутність мотивації. 2. Самоконтроль. Зовнішня та внутрішня мотивація. 3. Емоції як регулятор діяльності людини.	2		13	О (1,2) Д (4-7)
Тема 5. Прийняття рішень в умовах невизначеності 1. Концептуальні основи прийняття рішень в умовах невизначеності. 2. Теорія перспектив Канемана-Тверські. 3. Ефекти ризикованого вибору.	2	2	11	О (1,2) Д (4-6)
Тема 6. Міжчасовий вибір та фреймінг 1. Поняття міжчасового вибору. 2. Ефект валентності передбачення. 3. Фреймінг: сутність та види. 4. Ментальний облік	4	2	9	О (1,2) Д (4-7)
Тема 7. Евристики в прийнятті економічних рішень 1. Евристика: сутність та значення для прийняття рішень 2. Основні види евристик. 3. Помилки умовиводу (основні пастки сприйняття)	4	2	9	О (1,2) Д (4-7)
Тема 8. Аномалії економічної поведінки 1. Індивідуальні аномалії. 2. Аномалії групової поведінки. 3. Аномалії ринкової поведінки.	2	2	11	О (1,2) Д (4-7)
Тема 9. Соціальні аспекти економічної поведінки 1. Соціальні норми: сутність та види. 2. Характеристики соціальних норм та приклади. 3. Соціальні феномени	2		13	О (1,2) Д (4-6)
Тема 10. Методи зовнішнього впливу на економічну поведінку людей 1. Патерналізм в державній політиці. 2. Наджинг. 3. Практичне застосування принципів поведінкової економіки при регулюванні економічної діяльності.	4	2	9	О (1,2) Д (5-7)
ВСЬОГО	30	16	104	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1: розуміти сутність та концепції поведінкової економіки, завдання та методи поведінкової економіки; розуміти відмінності традиційних та поведінкових економічних моделей	Лекція, практичне заняття, дискусія,	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН2: розуміти особливості міжчасового вибору та основні положення теорії перспектив; соціальні, когнітивні та емоційні фактори, що впливають на зміну ієрархії уподобань	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН3: розуміти соціально-психологічні та фізіологічні механізми прийняття рішень; евристики, фрейми та аномалії в економічній поведінці; практичні аспекти застосування соціальних, когнітивних та емоційних чинників в різних сферах економічної діяльності	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН4: здійснювати оцінку раціональності поведінки економічних суб'єктів та впливу поведінкових чинників на діяльність економічних суб'єктів	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН5: здійснювати оцінку раціональності поведінки економічних суб'єктів та впливу поведінкових чинників на діяльність економічних суб'єктів	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе

5. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Есе 1	20/20%	До 7 тижня
2.	Есе 2	20/20%	До 13 тижня
3.	Тестування	30/30%	Протягом семестру
4.	Іспит (письмова відповідь на відкриті питання та виконання практично-розрахункового завдання)	30 / 30%	За графіком сесії

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Есе 1	<12 балів	12-14	15-18	19-20
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Есе 2	<12 балів	12-14	15-18	19-20
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Тестування	<i>Кількість балів визначається кількістю правильних відповідей</i>			
Іспит	<5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	<i>Студент погано орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання не виконано</i>	<i>Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано з суттєвими помилками</i>	<i>Студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано з несуттєвими помилками</i>	<i>Студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання повністю виконано</i>

5. 2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в (Kahoot / Quizizz / Triventy)	По закінченню кожної теми
2	Заповнення відомостей самооцінювання	По закінченню відповідної теми
3	Виконання завдань в Learnings App	По закінченню відповідної теми
4	Письмовий зворотний зв'язок на есе	Протягом 1 тижня після виконання
5	Квест	По закінченню відповідної теми

4.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники/посібники

1. Талер Р. Нова поведінкова економіка. <https://booksonline.com.ua/view.php?book=180802&page=136>
2. Смит В. Экспериментальная экономика (комплекс исследований, по совокупности которых автору присуждена Нобелевская премия) / В. Смит; пер. с англ., под научн. ред. Р. М. Нуреева. М.: ИРИСЭН; Мысль, 2008. 808 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

3. Е-курс «Поведінкова економіка». URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=2471>

6.2. Додаткові джерела

4. Канеман Д. Приняття рішень у невизначеності: Правила й упередження / Д. Канеман, П. Словік, А. Тверські; пер. с англ. Х.: Изд. Институт прикладной психологии «Гуманитарный Центр», 2005. 632 с.
5. Арієлі, Ден. Передбачувана ірраціональність: пер. з англ. Дзвінки Завалій. Львів: Вид-во Старого Лева, 2018. 296 с. <https://starylev.com.ua/ebook-peredbachuvana-irrationalnist>
6. Деніел Канеман. Мислення швидко й повільно. <https://nashformat.ua/products/ebook-myslennya-shvydke-j-povilne-620105>.
7. Пинк Д. Драйв: Что на самом деле нас мотивирует / Д. Пинк; пер. с англ. М.: Альпина Паблишер, 2013. 274 с.

8. Кас Санстейн, Річард Талер. Поштовх. Як допомогти людям зробити правильний вибір. <https://nashformat.ua/products/ebook-poshtovh.-yak-dopomogty-lyudyam-zrobyty-pravylnyj-vybir-620094>

6.3. Програмне забезпечення

Стандартні пакети прикладних програм MS Office

6.4. Інформаційні ресурси:

9. Список книг з поведінкової науки. URL: <https://impactually.se/your-essential-behavioral-economics-reading-list/>
10. ОЕСР. Поведенческие исследования и государственная политика. URL <https://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/behavioural-insights-and-public-policy-9789264270480-en.htm>
11. Корисні ресурси з поведінкової науки для соціальних змін. <https://cc.euprostitir.org.ua/resources>